

**VAGGERYDS
KOMMUN**

BARN- OCH UTBILDNINGS-
FÖRVALTNINGEN

Östra skolan och Fritidshem

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Läsår 25/26

Innehåll

1. Grunduppgifter	3
2. Utvärdering av fjolårets plan	4
Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats	4
Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan	4
Resultat av utvärderingen av fjolårets plan.....	5
Utvärdering av fjolårets främjande insatser.....	5
Utvärdering av fjolårets förebyggande åtgärder.....	6
3. Kartläggning	8
Kartläggningsmetoder:	8
Områden som berörs i kartläggningen.....	8
Hur eleverna har involverats i kartläggningen.....	9
Hur personalen har involverats i kartläggningen	9
Resultat och analys av kartläggningen, läsåret 24/25:	9
4. Främjande insatser för läsår 25/26	9
5. Förebyggande åtgärder för läsår 25/26	11
6. Rutiner för akuta situationer	12
Bilaga 1 - Rutiner vid uppkomst av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier mellan elever	14
Bilaga 2 – Definitioner och Begrepp	15
Diskriminering.....	15
Trakasserier	15
Kränkande behandling	15
Mobbning	15
Repressalier.....	15

1. Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Östra skolan och fritidshem, vilka är fördelade i fyra olika byggnader: Östra Förskoleklass, Östra Flygeln (årskurs 1), Östra Paviljongen (årskurs 2) och Östra Källarplan (årskurs 3).

Ansvarig för planen:

Rektor har det övergripande ansvaret för planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Rektor ansvarar för att se till att personal har möjlighet att avsätta den tid som behövs till det trygghetsskapande arbetet samt till att utveckla och skapa en ny plan till nästa läsår. Trygghetsteamet tillsammans med arbetslagen ansvarar för upprättandet av den nya planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Telefonnummer

Rektor: Maria Ekenskytt, 0370-67 84 14

Skolkurator: Patricia Vijk, 0370-67 82 86

Fritids: Östra Förskoleklass: 070-561 68 90, Östra Flygeln (fritids åk 1): 072-573 16 05, Östra Paviljongen (fritids åk 2-3): 073-064 85 16, 073-081 81 59

Vår vision:

Östra skolan och fritidshemmens vision är att se allas olikheter som en tillgång. Vår skola ska vara en bra och trygg plats för alla att vara på. Vi är olika, vi är mångfald, vi är framtid, vi är Östra skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg av individen, omtanke och generositet. Eleverna ska mötas av respekt för sin person och sitt arbete. Verksamheten ska sträva efter att vara en social gemenskap som ger trygghet, vilja och lust att lära (Lgr 22).

Alla elever på Östra skolan och fritidshemmen ska känna trygghet och gemenskap.

Planen gäller från: 2025-08-01

Planen gäller till: 2026-08-01

Elevernas delaktighet:

Eleverna har genomfört en kommunövergripande trygghetsenkät som bland annat berör frågor gällande deras trivsel, trygghet och språkbruk. Resultatet har diskuterats på klassråd och eleverna har varit delaktiga i att bestämma hur vi ska jobba vidare för att resultatet ska bli ännu bättre. Vid varje terminsstart går samtliga klasser igenom materialet "schysst" som är en sammanfattning av delar av planens innehåll, hur vi vill att vi ska vara mot varandra samt hur personal går till väga om någon elev känner sig utsatt.

Vårdnadshavarnas delaktighet:

Vårdnadshavarna delges planen via kommunens hemsida och har möjlighet att komma med synpunkter kring dess innehåll.

Personalens delaktighet:

Personal har genom skolans trygghetsteam fått information om arbetet med planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt delgivits resultatet av den kommunövergripande trygghetsenkäten. Resultatet har analyserats under arbetslagsträffar där åtgärder diskuteras fram och utvärderas under vårterminen. Arbetslagen har utvärderat föregående läsårs plan genom att besvara en enkät där de kunde lämna synpunkter och förslag på korrigeringar till denna plan.

Förankring av planen:

Information till personal görs av rektor/skolkurator/trygghetsteam vid höstterminens start. I början av läsåret informeras vårdnadshavare om att planen finns att tillgå på kommunens hemsida. Eleverna går igenom materialet "schysst" vid varje terminsstart tillsammans i sina klasser som ger dem kort information om delar av planens innehåll.

Personal arbetar aktivt med det trygghetsskapande arbetet som beskrivs i planen under hela läsåret

2. Utvärdering av fjolårets plan

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Utvärderingen av föregående läsårs plan har skett genom regelbundna diskussioner i trygghetsteamet och i arbetslagen. I anslutning till att de främjande och skolövergripande insatserna har ägt rum har medlemmarna i trygghetsteamet inhämtat synpunkter från arbetslagen kring deras upplevelse av insatsen, vilket sedan har legat till grund för en gemensam utvärdering i trygghetsteamet. I slutet på vårterminen fick varje årskursarbetslag därutöver besvara en enkät som utvärderade samtliga främjande insatser som beskrevs i planen. Analysen av resultatet gällande trygghetsenkäten har legat till grund för de förebyggande åtgärderna, vilka utvärderas under vårterminens gång både med elever och personal. Detta sammantaget ligger till grund för det nya årets plan. Eleverna har varit delaktiga genom att de har besvarat den kommunövergripande trygghetsenkäten. Resultatet har sedan presenterats för personal och elever och diskussionerna har legat till grund för upprättandet av de nya förebyggande åtgärderna.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Trygghetsgruppen, personal och elever.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Nedan beskrivs resultatet av utvärderingen gällande fjolårets främjande insatser och förebyggande åtgärder.

Utvärdering av fjolårets främjande insatser

Trygghet och samverkan

Det har varit en positiv start för både elever och pedagoger. Eleverna uppskattade att samverka med elever från olika årskurser och önskar fler tillfällen att träffas på det här sättet. Det framkom synpunkter gällande att det var ett stort steg för förskoleklass eleverna att under den första skolveckan genomföra aktiviteter med elever i två årskurser över de själva. Till läsåret 25/26 kommer den åldersblandade samverkan i stället ske mellan förskoleklass eleverna och elever i årskurs 1 samt mellan elever i årskurs 2 och 3. Att lära känna äldre elever bidrar till ökad trygghet för de yngre och att få hjälpa och leda yngre elever bidrar till ökat ansvarstagande för de äldre eleverna. Det var en lyckad insats och pedagoger märker att aktiviteter av sådant slag bidrar till att de äldre eleverna kan bli förebilder till de yngre. Det märktes dock att det var mycket information för eleverna att ta emot under de första skoldagarna, särskilt för de yngre eleverna i förskoleklass och i årskurs 1. Till läsåret 25/26 kommer insatsen förläggas under fler veckor där den första skolveckan fokuserar på den åldersblandade samverkan och de andra veckorna fokuserar på att delge eleverna introduktionsfilmerna, materialet schysst, ordningsreglerna samt genom klassrumsdiskussion inventera vilka förväntningar det nya läsåret medför.

Trygghet – ute och inne

De skolövergripande värdegrundsveckorna har varit ett bra sätt att arbeta på. Det är positivt att hela skolan har haft fokus på samma sak under samma tidsperiod. Pedagoger upplevde det bra att få inspiration gällande vilka aktiviteter som kan genomföras och de olika årskurserna har valt ut aktiviteter att arbeta med utifrån vad som passar gruppen bäst. Det har funnits en önskan om att få till åldersblandad samverkan men planeringen och logistiken som krävdes gjorde att själva genomförandet blev svårt att utföra. Till kommande läsåret 25/26 kommer vi styra upp några av dagarna till denna typ av samverkan så strukturen för det arbetet redan finns. Det finns också ett önskemål om att förslagen på de olika aktiviteterna styrs upp och kopplas till olika dagar, vilket förhoppningsvis medför att fler aktiviteter genomförs.

Trygghet och integritet

Det har varit ett relevant och bra tema att arbeta med. Rädda barnen har ett bra och lättillgängligt material att tillgå och det har varit uppskattade veckor för eleverna. Rädda barnens online-spel har varit särskilt uppskattat och ett kul sätt att beröra temat på. Utifrån att behoven och elevgrupperna ser olika ut har vissa kapitel i Rädda barnens bok inte lämpat sig till just den befintliga elevgruppen. I dessa fall har annat material använts som berör samma tema. Några klasser har valt att beröra temat med hjälp av Kahoot och diskussionsgrupper. Till läsåret 25/26 kommer vi planera för åldersblandad verksamhet även när denna insats genomförs.

Temalektioner kring ”jag och vi”, ”relationer”, ”känslor” och ”självkänsla”.

Jag och vi – under vårterminen - 25 arbetades materialet för lektionerna i förskoleklasserna fram. Det medförde att lektionerna hann testas i samtliga förskoleklasser, men tidpunkten för genomförandet i klasserna blev i slutet av vårterminen. Till kommande läsåret 25/26 finns

önskemål om att förlägga lektionerna tidigare under läsåret så att arbetet sedan kan tas vid under läsårets gång.

Relationer – Det är andra läsåret som dessa lektioner genomförs i samtliga årskurs 1 klasser. Pedagoger och elever har uppskattat insatsen och ser gärna att lektionerna fortsätter med samma upplägg.

Känslor - Det är andra läsåret som dessa lektioner genomförs i samtliga årskurs 2 klasser. Pedagoger och elever har uppskattat insatsen och ser gärna att lektionerna fortsätter med samma upplägg.

Självkänsla – Dessa lektioner arbetades fram i slutet av föregående läsåret men hann aldrig testas på dåvarande årskurs 3 elever. Detta är första läsåret som lektionerna genomförs i samtliga årskurs 3 klasser. Pedagoger och elever har uppskattat insatsen och ser gärna att lektionerna fortsätter med samma upplägg.

Utvärdering av fjolårets förebyggande åtgärder

Trygghet – struktur inne och ute

Östra Förskoleklass:

Vi har arbetat med rutiner och tydliga instruktioner för att eleverna ska känna sig trygga med vilka förväntningar som finns. Stationsarbete har varit återkommande under läsårets veckor för att eleverna ska känna sig trygga med hur de olika stationerna fungerar. Fördelar med denna typ av undervisning är att det blir mindre undervisningsgrupper som gör att eleverna har färre barn att förhålla sig till och får en större tilltro till sitt eget lärande. Fritidslärarna har under stationstid tränat eleverna i relationsskapande arbete och samarbete genom lek. Under de stationer som fritidslärarna undervisar i har läraren förbestämt vilken plats eleverna ska vara på vilket medför att eleverna får möta andra elever i olika grupper och på så vis lära känna fler vilket utvidgar deras sociala nätverk med trygga kompisar. Både under skol- och fritidstid används bildstöd för att tydliggöra vad som ska hända, både på gruppnivå och enskilt, vilket har hjälpt eleverna att bli mer självständiga och trygga.

Vi har fortsatt med att ha en långrast under skoldagen vilket medför att fler rastvärdar kan vara ute samtidigt. Rastvärdarna bär alltid reflexväst vilket ger eleverna en snabb och lätt överblick kring vem de kan uppsöka om de behöver hjälp. Rastvärdarna har spridit ut sig på hela skolområdet för att möta alla elever i de olika lekarna de befinner sig i. Främjande insatser gjordes vid terminsstart genom att erbjuda olika stationer ute på rasterna vilket var positivt och eleverna fann något meningsfullt att göra. Stationerna gjorde även att eleverna fick möta nya och fler kompisar. Tidigt under höstterminen uppstod konflikter vid fotbollsplanen vilket förebyggdes genom att placera en rastvärd som alltid befinner sig vid fotbollsplanen för att hjälpa eleverna i det sammanhanget. Det har även skapats regler i syfte att tydliggöra vilka förväntningar som finns och för att säkerställa att alla som vill ska få vara med.

Under hösten har en fritidslärare varit extra stöd i kapprummet för att hjälpa eleverna i övergången mellan olika aktiviteter. Då det är en trång yta som många elever vistas i samtidigt har vi märkt att det extra vuxenstödet har minskat konflikterna som annars lätt uppstår. Under vårterminen har vi därtill använt oss av sociala berättelser för att hjälpa elever att förstå och hantera olika sociala situationer. Syftet är att öka medvetenheten om sociala regler, förväntningar och rutiner. Genom att konkretisera, förtydliga och beskriva sociala situationer i

detalj kan det bidra till ökad social förståelse, bättre kommunikation och ökad trygghet för våra elever.

Östra Paviljongen (åk 1):

Fritids har jobbat, under värdegrundslektioner, med att utveckla förmågan att hantera sina känslor med fokus på självreglering. Lektionerna har varit uppskattade av eleverna men grupperna har kommit olika långt i arbetet. Det har varit en fördel att kunna undervisa i halvklass men också att lektionerna kunnat genomföras kontinuerligt. Vi behöver se över gruppernas olika behov och se över om vi behöver rikta insatser och resurser mer mot någon grupp. Klasslärare har jobbat med elevernas sociala färdigheter som att; lyssna, kontrollera sina impulser, ignorera, fokusera och koncentrera. Genom differentiering har vi arbetat för att alla elever ska känna delaktighet i undervisning både i skola och på fritids. Vi har visat på olika behov och olika sätt att lära, vi har tränat tillsammans.

Vi använder oss frekvent av bildstöd för tydligare struktur av arbetsuppgifter och hela dagar, både i skola och på fritids, både på grupp- och individnivå. Bildstöd används även för förberedelse av vad som kommer att hända vilket ökar elevernas trygghet och förutsägbarhet. Utifrån elevgruppens behov har vi delat in eleverna i grupper, vi har använt oss av gåkompisar och fasta platser i matsalen vilket också ökat elevernas trygghet och förutsägbarhet. Vi följer ett rastvärdsschema som innefattar fem vuxna ute på rasten men också olika ansvarsfördelningar när vi är ute. Vi försöker vara noggranna med att ta in vikarie när det behövs och även täcka upp för varandra för att det inte ska saknas någon vuxen ute. För att eleverna ska känna ett gemensamt ansvar över utemiljö och rastförråd har vi infört ansvarsveckor som rullat på klassvis. Vi har erbjudit rastaktiviteter på lunchraster för att fånga elever som behöver stöttning att sysselsätta sig på rasterna. Ett schema för fotbollsplanen som innefattar fotbolls fria raster har utmanat eleverna att delta på rastaktivitet och välja andra aktiviteter men det har också hjälpt till att bryta vissa negativa mönster och minska konflikter. Vi har diskuterat fram ett gemensamt förhållningssätt kring vilka lekar som är okej att leka och vilka lekar vi väljer bort. Det är alltid lärare som följer med eleverna till och från idrott och sim samt stannar kvar under idrottslektionen.

På fritids har vi haft fokus på två olika lärandemål. Det ena är att utveckla förståelse för att det jag säger påverkar andra och en själv. Arbetet har gett positiva effekter vilket visar sig genom att det har blivit lättare att följa upp och reda ut situationer som inträffar mellan eleverna. En annan vinst är att vi kan återkoppla och påminna eleverna om de kunskaper vi lärt oss under dessa lektioner när olika sociala missförstånd uppstår. Det andra lärandemålet är att utveckla förmågan att sysselsätta sig inomhus med hjälp av spel och leklådor. Vi märker att eleverna mer frekvent använder sig av spel och leklådor vilket minskar spring och känslan av att inte ha något att göra. Vi ser dock att eleverna behöver fortsatt stöttning i lekar där det ofta uppstår dispyter när man vill och tänker olika.

Östra Källarplan (åk 2):

Klassrumssituationen för eleverna är mer fyrkantigt med tydliga rutiner som gör att eleverna vet vad som ska hända. Att veta vad som förväntas märker vi har skapat trygghet för eleverna och bidragit till ett ökat lugn i klassrummet. Vi har olika gränser på skolgården vilket vi upplever fungerar bra och även bidrar till en tydlighet för eleverna då de vet var de får befinna sig under rasten. Det är schemalagt vilken rastvärd som ska täcka upp de olika områdena på skolgården för att säkerställa att vuxna befinner sig där eleverna är. Då vi märkt att

fotbollsplanen ger upphov till många konflikter har vi dessutom strukturerat vilka klasser som har tillgång till fotbollsplanen och när. Vi har också olika regler kring fotbollsplanen i syfte att förtydliga vilka förväntningar som finns så att eleverna ska veta vad som gäller. Exempel på sådana regler är att vi använder endast grusplanen för fotbollsspel och vi har endast en fotboll ute när vi spelar. Personal mellan skola och fritids upplever att det är svårt att hinna delge varandra information kring planering men ska till nästa läsår blir bättre på att delge varandra viktig information mellan verksamheterna på snabbmötena.

Östra Flygeln (åk 3):

Det är alltid en vuxen som följer med eleverna till och från idrotten och som befinner sig i omklädningsrummet när eleverna byter om. När vi går till matsalen ställer vi upp oss i led och går tillsammans till matsalen. På rasterna finns det alltid rastvärdar ute på skolgården som finns där för att hjälpa eleverna under sin utvistelse. Vi har olika regler och rutiner som förtydligar vilka förväntningar som finns. Denna tydlighet märker vi bidrar till ökad trygghet för våra elever. När vi gör aktiviteter som är schemabrytande förbereder vi eleverna noggrant genom att tala om hur det kommer gå till och vad som kommer ske.

Vi har märkt att många elever gillar att dröja sig kvar i korridoren när de ska gå ut på rast. Vissa elever föredrar även att befinna sig där under lektionstid vilket har medfört att eleverna missar viktig undervisningstid och ger upphov till att konflikter skapas. De sista veckorna av vårterminen testades det att låsa dörrarna in till tamburen vilket bidrog till att eleverna var utomhus på rasten och att konflikterna minskade.

3. Kartläggning

Kartläggningsmetoder:

Trygghetsenkät: Eleverna har fyllt i en kommunövergripande trygghetsenkät som berör frågor gällande skola och fritidshem. Trygghetsenkäten besvarades av eleverna enskilt under höstterminen -24. För de barn som går i förskoleklass besvarades enkäten i mindre grupper.

En första analys av resultatet gjordes på skolnivå i trygghetsteamet samt i elevhälsoteamet. Därefter fick varje årskursarbetslag analysera resultatet för respektive årskurs som sedan utmynnade i förebyggande åtgärder att arbeta vidare med för att resultatet skulle bli ännu bättre. Resultatet presenterades för eleverna och de involverades i hur genomförandet skulle ske av respektive åtgärd. Detta arbete påbörjades redan i januari -25 och kommer fortsätta in i läsåret 25/26 och ligger därmed till grund för de förebyggande åtgärderna som beskrivs i avsnitt 5. När eleverna genomför den nya trygghetsenkäten under höstterminen -25 kommer arbetet fortgå som ovan beskrivet.

Utöver trygghetsenkäten har vardagliga diskussioner förts i klasserna kring aktuella frågor gällande barnens trygghet och välmående.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna har besvarat en kommunövergripande trygghetsenkät samt deltagit i vardagliga diskussioner gällande deras trygghet och välmående.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Resultatet av den kommunövergripande trygghetsenkäten analyserades först på skolnivå i elevhälsoteamet och i trygghetsteamet. Därefter delgavs övrig personal resultatet och arbetslagen analyserade sedan resultatet för respektive årskurs. Dessa analyser ligger till grund för de förebyggande åtgärderna som arbetas vidare med under resterande läsår.

Resultat och analys av kartläggningen, läsåret 24/25:

Övergripande resultat på skolnivå:

Det är roligt att eleverna ger Östra skolan ett högt betyg. På en skala mellan 1–5, där 1 är sämst och 5 är bäst har 180 elever (av totalt 186) gett skolan något av betygen 3–5. Eleverna skattar de flesta frågor högt i positiv bemärkelse men frågan gällande studiero är lite mer spridd över de olika svarsalternativen. Det är få elever (endast 3 respektive 6) som skattat något av alternativen 1–2 (där 1 betyder aldrig och 5 betyder alltid) på frågan om de har någon att leka med på rasterna eller på fritids, de andra uppger att de har kompisar att leka med. Det är totalt 7 respektive 8 elever som skattat något av svarsalternativen 1–2 (med samma svarsalternativ som ovan) på frågorna om det finns någon vuxen på skolan respektive fritids som de kan prata med när något har hänt. Övriga elever har uppgett att det finns vuxna både på skolan och fritids som de kan prata med om de behöver. 18 elever har svarat att de inte använder toaletterna i skolan. Bland kommentarerna har det framkommit att vissa elever känner otrygghet gällande toaletterna vid matsalen. Detta tror vi skulle kunna bero på att det är mer rörelse utanför dessa toaletter eftersom många elever passerar där vid lunchtid.

Statistik från kränkningsanmälningarna visar att majoriteten av kränkningarna fortfarande sker ute på skolgården.

4. Främjande insatser för läsår 25/26

Här presenteras de insatser som görs på skolan och fritidshem för att främja ett gott klimat där alla ska trivas och känna sig trygga i en god gemenskap oavsett vem man är och vilka personliga förutsättningar man har. Med främjande insatser menar vi att förstärka det vi vill se mer av – det som gynnar lärande.

Trygghetsteamet har arbetat fram ett års-hjul i syfte att tydliggöra det trygghetsskapande arbetet som pågår över hela läsåret.

Vi har valt att använda begreppet “trygghet” när vi nedan beskriver de främjande insatserna. Trygghet är ett stort begrepp som innefattar många delar och som vi betraktar som kärnan i att må bra men också för att kunna ta till sig undervisning och lära sig nya saker.

Namn: Trygghet

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling, kön, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och sexuell läggning och ålder.

Mål: Alla elever ska känna sig trygga under den tid då de befinner sig i skolan eller på fritidshemmet.

Insats: Hela skolan och fritidshemmen kommer under läsåret 25/26 att genomföra 3 värdegrundsperioder där vi fokuserar på följande områden: "Trygghet och samverkan", "Trygghet inne och ute" samt "Trygghet och integritet". Trygghetsteamet har arbetat fram material och instruktioner som pedagoger kommer använda sig av vid de olika värdegrundsperioderna. Detta för att skapa en likvärdighet och säkerställa att eleverna får samma kunskaper kring de olika temana. Eftersom vi till nästkommande läsår 26/27 kommer byta lokaler och samtliga årskurser kommer vistas i samma byggnad finns önskemål om att utöka samverkan mellan klasserna ännu mer under läsårets gång. Detta för att främja att goda relationer skapas mellan eleverna i de olika årskurserna och på så sätt bli en bra grund till sammanslagningen och flytten till den nya skolan. När vi genomför de främjande insatserna kommer vi också planera för åldersblandad verksamhet så att strukturen för det arbetet redan finns vilket vi hoppas medföra att genomförandet blir lättare.

Skolkurator har därtill arbetat fram ett material för eleverna i förskoleklass, årskurs 1, 2 och 3. Skolkurator kommer genomföra 2 värdegrundslektioner i varje klass och årskurs där eleverna kommer få ökad kunskap inom områdena "jag och vi", "relationer", "känslor" och "självkänsla". Dessa teman ligger väl i linje med årets fokus för att öka elevernas trygghet.

Utöver dessa insatser arbetar personal aktivt med att bemöta alla barn på ett trygghetsskapande sätt oavsett vilken klasstillhörighet barnen har. Personal är närvarande och finns tillgänglig för att bemöta och hjälpa barnen i de olika situationerna de befinner sig i. Eleverna erbjuds därutöver rastaktiviteter som ett alternativ till den fria leken under utevistelsen.

Motivera åtgärd: Det främjande arbetet ska baseras på vad vi vet främjar elevernas välmående och kunskaputveckling. Trygghet är ett begrepp som vi betraktar som en förutsättning för att detta ska vara möjligt. Genom att aktivt arbeta med de olika värdegrundsperioderna fokuserar vi särskilt på områden som vi vet kan föranleda otrygghet om inget aktivt arbete sker. Genom att dessutom ge eleverna ökad kunskap inom områdena jag och vi, relationer, känslor och självkänsla hoppas vi kunna rusta eleverna för att klara livets med- och motgångar bättre.

Uppföljning: Eleverna besvarar den kommunövergripande trygghetsenkäten samt för diskussioner kring det trygghetsskapande arbetet på klassråd samt fritidsråd.

Trygghetsteamet utvärderar de olika insatserna regelbundet i samband med trygghetsteamsmötena. Trygghetsteamet inhämtar och sprider information vidare till övrig personal som också får besvara en enkät i syfte att utvärdera insatserna.

Där utöver för personal regelbundna diskussioner kring det trygghetsskapande arbetet på bland annat husmöten och andra arbetslagsträffar.

Ansvarig: All personal.

Datum när det ska vara klart: Arbetet pågår under hela läsåret 25/26.

5. Förebyggande åtgärder för läsår 25/26

Med förebyggande åtgärder menar vi att jobba för att ta bort hinder i förväg när vi vet eller tror att det finns anledning att göra det.

Trygghet är ett stort begrepp som innefattar många delar och som vi betraktar som kärnan i att må bra men också för att kunna ta till sig undervisning och lära sig nya saker. Det är samtidigt ett begrepp som vi aktivt måste arbeta med och som vi inte kan ta för givet. För att känna trygghet behöver vi ha en trygg miljö att vara i. För vissa årskurser (förskoleklass och årskurs 1) kommer eleverna byta lokaler i samband med läsårsstarten 25/26. De förebyggande åtgärderna kommer därför kretsa kring att hitta nya strukturer både inne och ute för att göra elevernas skolsituation så begriplig, förutsägbar och trygg som möjligt. För eleverna i årskurs 2 och 3 kommer de förebyggande åtgärderna kretsa kring studiero och lekro. En trygg klassrumsmiljö och fritidsmiljö där vi upplever studiero och lekro bidrar också till en ökad trygghet där barnen ges goda möjligheter för utveckling och inläring.

Namn: Struktur och studiero/lekro

Områden som berörs av insatsen: Kränkande behandling, kön, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och sexuell läggning.

Mål: Alla elever ska känna sig trygga, veta vilka förväntningar som finns och ha ro till både studier och lek.

Insats:

Östra Förskoleklass och Östra Flygeln (åk 1):

De nya förskoleklasseleverna kommer från olika förskolor och har olika rutiner med sig. Eleverna i årskurs 1 byter både klasslärare och lokaler att visas i. Vi kommer under läsårets gång fokusera på att skapa goda strukturer som hjälper eleverna att förstå sitt nya skolsammanhang. Arbetet med struktur kommer ske med hjälp av bild-stöd, tydliga gruppindelningar och använda de sju frågorna som hjälp till att göra dagen förutsägbar. Vi kommer därtill fortsätta det påbörjade arbetet gällande att strukturera utevistelsen genom gruppindelningar och ge förslag på olika aktiviteter som alternativ till den fria leken och hjälpa barnen hitta sitt sammanhang.

Östra Paviljongen (åk 2) och Östra Källarplan (åk 3):

Vi kommer fortsätta arbetet med studiero och lekro genom att prata om ordens innebörd och hur vi vill ha det i klassrummen och på fritids för att det ska vara en god arbetsmiljö. Vi kommer uppmuntra elever att använda de hjälpmedel vi har för att öka koncentrationen och arbetsron i klassrummet. Exempel på sådana hjälpmedel är avskärningsväggar, hörselkåpor och cykelslang runt stolen. Utöver det är flera klassrum utrustade med ett ljudutjämningsystem i syfte att lärarens röst ska spridas jämt över klassrummet. För att tydliggöra vilken ljudnivå som är tillåtet för stunden används också bildstöd som visualiserar vad som gäller. Vi kommer lära in olika begrepp så som uthållighet, noggrannhet och att lyssna med förståelse och empati. Varje elev ska utveckla ett allt större ansvar för sina studier och respektera andra människors egenvärde.

Motivera åtgärd: Analysen av resultatet från den kommunövergripande trygghetsenkäten ligger till grund för de förebyggande åtgärderna. Resultatet visar att vi behöver fokusera särskilt på vissa områden i syfte att öka elevernas trygghet ännu mer. Arbetslagen har valt att fokusera på området struktur och studiero/lekro. Eftersom 2 årskurser kommer byta lokaler till läsåret 25/26 vill vi trygga eleverna med att de ska veta vad som förväntas och hur det fungerar i deras nya sammanhang. Med goda strukturer och ett gott samarbete mellan årskurserna hoppas vi kunna bidra till elevernas ökade trygghet, att de känner studiero och att de vågar berätta vad de tycker. Området studiero valdes utifrån att resultatet kring dessa frågor i trygghetsenkäten var mer spridda över samtliga svarsalternativ. Av den anledningen ser vi ett behov av att belysa detta område ännu mer.

Uppföljning: Eleverna besvarar den kommunövergripande trygghetsenkäten samt för diskussioner kring det trygghetsskapande arbetet på klassråd samt fritidsråd.

Trygghetsteamet utvärderar de olika insatserna regelbundet i samband med trygghetsteamsmötena. Trygghetsteamet inhämtar och sprider information vidare till övrig personal.

Där utöver för personal regelbundna diskussioner kring det trygghetsskapande arbetet på bland annat husmöten och andra arbetslagsträffar.

Ansvarig: All personal.

Datum när det ska vara klart: Arbetet pågår under hela läsåret 25/26.

6. Rutiner för akuta situationer

Policy

På skolan reagerar all personal direkt och följer rutinerna för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (se handlingsstege, bilaga 1).

Rutiner

Rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

- Arbetslagen träffar varandra en gång/vecka med stort fokus på elevernas trygghet.
- Elevhälsoteamet träffas kontinuerligt och diskuterar elevärenden.

Se bilaga 1 för rutiner och åtgärder vid kränkande behandling.

När personal får kännedom om att en elev upplever sig ha blivit utsatt eller kränkt ska det hanteras enligt ärendegången för kränkande behandling. Personal dokumenterar händelsen via den digitala länken "Anmälan" som finns att tillgå på kommunens intranät. Anmälan om händelsen ska göras skyndsamt.

Det är huvudmannen som ansvarar för utredning och åtgärd vid diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling mellan vuxen och elev. Se bilaga 1.

Personal att vända sig till

All personal på skolan arbetar för att elever ska trivas, känna sig trygga och må bra. Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till är mentor, personal på skolan och fritidshem, personal från elevhälsoteamet (skolkurator, skolsköterska, specialpedagog och speciallärare) samt biträdande rektor och rektor.

Rutiner för uppföljning och dokumentation

Efter att anmälan är upprättad ska personal fylla i den digitala blanketten "utredning" som finns att tillgå via länk på kommunens intranät. I utredningen ska de involverade eleverna komma till tals och utifrån händelsens karaktär ska det beslutas om vilka åtgärder som ska upprättas i syfte att händelsen inte ska upprepas och kränkningen ska upphöra.

Efter en tid följs händelsen upp med eleverna och åtgärderna ska utvärderas. Har åtgärderna gett effekt och kränkningen upphört ska ärendet avslutas. Personal fyller då i den digitala blanketten "avslut" som finns att tillgå via länk på kommunens intranät.

De tre dokumenten arkiveras i journalsystemet Prorenata i elev-akten på den elev som har blivit utsatt.

Ansvarsförhållande

Det är rektor som har huvudansvaret. Mentor, trygghetsteam och elevhälsoteam är delaktiga beroende på ärendets karaktär.

Bilaga 1 - Rutiner vid uppkomst av kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier mellan elever

OBS! Vid kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier mellan vuxen och elev ansvarar huvudman för utredning samt åtgärder.

1. Skolpersonal/mentor. Incident

Då skolpersonal ser eller hör kränkning ska en direkt tillsägelse ske. Den som uppmärksammar kränkande behandling ansvarar för att **utreda** vad som skett. Det görs i samråd med mentor.

1. Händelsen dokumenteras via länken "anmälan" som finns att tillgå på kommunens intranät. Rektor och huvudman får kännedom om händelsen och anmälan upprättande genom att länken fylls i och skickas in.
2. Ansvarig utredare genomför samtal med berörda elever. Ansvarig utredare dokumenterar utredningen via länken "utredning" som finns att tillgå på kommunens intranät.
3. Berörda vårdnadshavare informeras.
4. **Åtgärder** sätts in.
5. **Uppföljning** görs en tid efter att åtgärderna satts in i syfte att följa upp om åtgärderna har gett effekt.
6. Uppföljningen dokumenteras via länken "avslut" som finns att tillgå på kommunens intranät. Båda parter kan erbjudas kuratorskontakt.

2. Ansvarig utredare. Upprepad/allvarlig incident

1. Händelsen dokumenteras via länken "anmälan" som finns att tillgå på kommunens intranät. Rektor och huvudman får kännedom om händelsen och anmälan upprättande genom att länken fylls i och skickas in.
2. Information samlas in från den utsatta, den/de som har utsatt samt personal och andra elever. Ansvarig utredare dokumenterar utredningen via länken "utredning" som finns att tillgå på kommunens intranät.
3. Berörda vårdnadshavare informeras.
4. **Åtgärder** sätts in.
5. **Uppföljning** görs en tid efter att åtgärderna satts in i syfte att följa upp om åtgärderna har gett effekt.
6. Uppföljningen dokumenteras via länken "avslut" som finns att tillgå på kommunens intranät. Båda parter kan erbjudas kuratorskontakt.

3. Rektor. Fortsatt kränkande behandling.

Om tidigare åtgärder inte gett resultat tar rektor över ansvaret för utredningen. Rektor anmäler ärendet till huvudman.

1. Rektor kallar till möte med vårdnadshavare.
2. Vid mötet ska insatser diskuteras tillsammans med vårdnadshavare. Dokumentation sker via länken "utredning" som finns att tillgå på kommunens intranät.
3. Tid för uppföljning ska bokas vid mötet.

4. Barn- och utbildningsnämnden

1. Tidigare dokumentation överlämnas från skolan.
2. Lämplig åtgärd tillämpas.
3. Återkoppling till rektor.
4. Ärendet avslutas och arkiveras

OBS! Utifrån händelsens karaktär kan situationen kräva en omedelbar insats!

Skadeanmälan skall alltid skrivas i samband med att någon får en fysisk skada. Vid händelse som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa underrättas arbetsmiljöverket. Om handlingen är av brottslig karaktär kan polisanmälan göras av rektor. Arbetet sker i samverkan med vårdnadshavare och andra myndigheter såsom socialtjänst.

Bilaga 2 – Definitioner och Begrepp

Diskrimineringslagen (2008:567) Skollagen (2010:800) Kap 6 § 3

Diskriminering

Handlar om att en person blir annorlunda behandlad än andra på grund av dennes:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Ålder

Diskriminering kan också ske genom att alla behandlas lika. Denna typ av diskriminering kallas *indirekt diskriminering*. Det som sker är att en elev eller en grupp av elever missgynnas på grund av en regel eller bestämmelse. Exempel kan vara att alla ska äta samma mat där hänsyn inte tas till religion eller att alla ska vara med på samma aktiviteter under friluftsdagar oavsett funktionsnedsättning.

All skolpersonal kan göra sig skyldiga till diskriminering.

Trakasserier

Blir du trakasserad så är det troligt att du är *direkt diskriminerad*. Trakasserier kan exempelvis handla om att du utsätts för nedsättande kommentarer på grund av du är pojke eller flicka, din sexuella läggning, din etniska tillhörighet, din religion eller att du har en funktionsnedsättning.

All skolpersonal kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling

Någon gör något som kränker din värdighet och när det inte grundar sig i diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling kan vara:

- *Verbala* (t.ex. att bli hotad, svordomar, fula ord, könsord eller förolämpningar)
- *Psykosociala* (t.ex. utsätta någon för utfrysning, ryktesspridning, skratt, suckar, miner, blickar, går åt ett annat håll när du kommer)
- *Fysiska* (t.ex. utsätta någon för slag, knuffar eller att ha sönder annans ägodel)
- *Texter och bilder* (teckningar, lappar, sms, foton, och texter på olika webb-communities)

Att kränka någon är inte en olyckshändelse utan görs med avsikt att göra den andra illa.

Mobbning

Då någon eller några utsätter ett barn/en elev eller en grupp av barn/elever för kränkande behandling flera gånger så kallas det mobbing. Detta sker också under en viss tid.

Repressalier

Om ett barn eller en elev har anmält någon för kränkande behandling eller varit med i en utredning så får eleven inte bestraffas som en följd av detta. Bestrafningen får inte ske varken från vuxna på skolan eller av andra elever.

Att tänka på är att den som blir diskriminerad, trakasserad eller kränkt alltid ska tas på allvar.

Det är han eller hon som avgör om denna har upplevt sig kränkt och det är den upplevelsen som avgör att händelsen ska hanteras som anmälan om kränkande behandling.